

20 anys de polítiques ambientals, 50 números per a la reflexió

L'incert esdevenidor indueix, moltes vegades, a una mirada vers el passat recent amb una barreja d'enveja i de temor. En aquesta mirada jo trobo tres fets importants: fa poc més de vint anys que a Catalunya les polítiques ambientals tenen una organització administrativa centralitzada; fa també poc més de vint anys que es va dur a terme el primer gran concili ambiental al món, la cimera de Rio de Janeiro, i fa vint anys que es publica la revista *Medi Ambient. Tecnologia i Cultura*.

Són esdeveniments de signe diferent, però que contenen punts coincidents que ens porten a definir que, cada vegada amb més intensitat, les qüestions ambientals pretenen ocupar un lloc central en la nostra vida de cada dia. La cimera de Rio de Janeiro va marcar un abans i un després. També des del punt de vista institucional, la presència de gairebé un centenar de caps d'estat i de govern va donar el senyal que, per primera vegada, la gestió dels temes ambientals ocupava un lloc rellevant en l'agenda política de molts estats. Els resultats no poden deixar de veure's en el dia a dia: *desenvolupament sostenible, canvi climàtic, biodiversitat* o *agendes 21* són mots —i, sobretot, conceptes— amb què avui ens trobem sovint, i que van ser introduïts de manera important durant la conferència de Rio en el debat polític. La renovació dels compromisos de Rio i un nou impuls vers el desenvolupament sostenible, amb el relançament d'una economia que incorpori els temes ambientals en el centre de la seva activitat i dels objectius d'eradicació de la pobresa, han estat fa uns mesos el focus de les actuacions internacionals i, des de la perspectiva actual, un epíleg a allò que es va dur a terme l'any 1992 a Rio.

L'interès per les qüestions ambientals a Catalunya no és recent ni és fruit d'una expressió de modernitat oportunista. Som un país hereu de la tradició excursionista i naturalista de finals del segle XIX, amb organitzacions de la societat civil que han consolidat un orgull pel nostre territori i pel nostre patrimoni natural i, a la vegada, una actuació per conèixer-lo i tenir-ne cura. *El Llibre blanc de la gestió de la natura als països catalans* va ser una peça molt important en la construcció moderna de la sensibilitat vers la natura de la societat catalana que emergeix de les obscures ombres del règim polític del franquisme.

No és casualitat, doncs, que la Generalitat optés per centralitzar les competències i les responsabilitats relatives a l'elaboració de les polítiques ambientals en una unitat administrativa l'any 1991. Des d'aleshores, el paisatge ambiental i normatiu del país ha canviat considerablement. Fruit de la feina i de l'entusiasme de moltes persones, des dels responsables polítics fins als tècnics i els ciutadans, avui tenim un país força diferent del que teníem fa poc més de vint anys. Els nostres rius majoritàriament estan nets i hi ha establerts objectius de qualitat tant per als rius com per a les aigües subterrànies; la situació econòmica actual dificulta l'assoliment d'aquests objectius, però en cap cas no es canviaran. Els entorns naturals que ho necessiten es gestionen mitjançant diferents figures de protecció; tenim una costa que no s'ha sabut protegir d'unes lògiques econòmiques que ara sabem que són il·lògiques, però que disposa d'unes platges i d'una zona costanera amb bona qualitat ambiental; tenim una gestió de residus majoritàriament ordenada i, sobretot, una societat conscienciada de la necessitat de dotar-se de polítiques ambientals serioses, ja que la qualitat ambiental és un element bàsic per a la qualitat de vida.

Qualitat de vida o *estat del benestar* són paraules i conceptes que sovint trobem en el debat públic i que no representen el mateix per a tothom. Un medi equilibrat i gestionat adequadament és un element clau de la qualitat de vida, i en una societat moderna és imprescindible disposar d'informació adequada i contrastada. També fa uns vint anys es van fer els primers passos per poder disposar d'una eina que col·laborés en la construcció d'una societat ben informada. Aquesta eina és la revista *Medi Ambient. Tecnologia i Cultura*, que justament ha tingut un paper d'acompanyament en aquesta trajectòria esbossada en els paràgrafs anteriors. És un fet remarcable que una publicació d'aquest tipus arribi al seu número cinquanta i, per tant, se n'ha de destacar la regularitat i, sobretot, l'amplitud temàtica dels temes tractats. Fent-ne un repàs és difícil trobar que hi falti algun tema ambiental o alguna de les persones de dins i fora del país que tenen coses a dir en les disciplines ambientals. En aquest punt, només queda felicitar-nos i desitjar que puguem continuar molts anys més. ●

Josep Enric Llebot

Secretari de Medi Ambient i Sostenibilitat del Govern de la Generalitat de Catalunya